

Revista ECONOMICA

Supliment ● nr. 12 ● 24 martie 1978

FABRICA „METALURGICA” SIBIU

Str. Abatorului nr. 2
Telefon 17240 – Telex 49278

OFERĂ SĂ EXECUTE

*pe bază de comandă, fără repartiție, cu livrarea
eșalonată în trim. II – IV 1978:*

- Construcții metalice
- Confecții metalice
- Cofraje glisante pt. construcții de blocuri
- Dulapuri metalice pt. vestiare, arhivă, scule
- Bancuri pentru lucru
- Containere de orice fel – după desen –
- Tomberoane basculante
- Roți pivotante (carde) pentru industria textilă
- Paturi metalice
- Mașini de șlefuit mozaic
- Articole de camping (mese, scaune, umbrele)
- Turnări din fontă, Bz., Al., complexitatea I–III. după mărcile indicate în cataloage.

COMBINATUL DE LIANȚI ȘI AZBOCIMENT — FIENI

OFERĂ
în bună stare:

- Pod rulant electric 12,5tf. cu deschiderea 15,75 m, înălțimea maximă de ridicare 16 m, valoarea 380 mii lei
- Pod rulant manual 12,5tf. cu deschiderea 5 m, înălțimea maximă de ridicare 15 m, valoarea 75 mii lei

1 INTREPRINDERE DE METALURGIE

**PRELUCRĂTOARE
AIUD, JUD. ALBA**

Str. Morii 7-9. Telefon: 61243

M.T.Tc. - C.C.C.F. - I.D.P. BUC.

**2 GRUPUL DE ȘANTIERE DRUMURI ȘI PODURI
IAȘI**

Str. D. Cantemir nr. 15, Biroul mecanizare

**MOTOARE
UTILAJE - SCULE**

- Motoare electrice monofazice
0,55 kW/ 1290 r/min. 220 V buc. 19
- Pietri pollzor oala veral STAS 605
Ø 180x25 k buc. 111
- Rezistente chimice RCC 1100 -
205 Ohmi buc. 1179
- idem RMG 1100 - 200 Ohmi
buc. 1568
- idem RMG 1100-1 Kohmi buc. 493
- idem RCC 1100-20 Kohmi buc. 621
- idem 5,1 buc. 387
- idem 1050-0,5 ohmi buc. 858
- idem 330 ohmi buc. 835
- idem 820 ohmi buc. 444
- idem 1 Kohmi buc. 1000
- idem 5,6 kohmi buc. 489
- idem 21,5 buc. 528
- idem 27 buc. 878

TRANZISTORI

- EFT 212 - galben buc. 1037
- EFT 323 - albastru buc. 2202
- ASZ 18 buc. 16
- BC 107 B buc. 140

DIODE

- EFR 136 buc. 1800
- Condensatori 1 MF/63 buc. 750
- Fire relon Ø 03 kg. 150

**PIESE DE SCHIMB
RULMENȚI**

ZILL-157 sau ZILL-164

- Segmenți C.N. set 2
- Arbore cotit buc. 2
- Tampon buc. 12
- Tampon buc. 12
- Tampon buc. 12
- Bielă buc. 12
- Bolț piston buc. 12
- Chiulasă buc. 2
- Bulton bielă buc. 24
- Pinion arbore cotit buc. 2
- Simering buc. 4
- Arbore cotit buc. 2
- Simering buc. 4
- Pinion buc. 2
- Bucșă buc. 2
- Supapă admisie buc. 12
- Supapă evacuare buc. 12
- Taler arc buc. 24
- Cui supapă buc. 48
- Colector admisie evacuare buc. 2
- Filtru evacuare buc. 2
- Element filtru benzină buc. 4
- Set reparații pompă benzină buc. 10
- Sită pompă benzină buc. 2

- Carburator buc. 2
- Plutitor buc. 2
- Pompă apă buc. 2
- Capac carter buc. 2
- Pirghie buc. 8
- Arbore primar buc. 2
- Arbore secundar buc. 1
- Pinion arbore secundar vit. I
buc. 2
- idem vit. II buc. 2
- Sincron II-III buc. 2
- Sincron II-III buc. 2
- Flanșă arbore secundar buc. 4
- Arbore planetar dreapta buc. 2
- idem stînga buc. 2
- Amortizor buc. 4
- Cap bară dreapta buc. 2
- idem stînga buc. 2
- Arbore volan direcție buc. 2
- Melc direcție buc. 1
- Cameră frină buc. 4
- Diafragmă buc. 4
- Robinet central buc. 2
- Bendix electromotor buc. 2
- Distribuitor buc. 1
- Cablu kilometraj buc. 2
- Ciocănel + potcoavă buc. 5
- Ciocănel buc. 5
- Capac distribuitor buc. 4
- Element filtrare buc. 10
- Garnitură chiulasă buc. 4
- Cap bară stînga dreapta buc. 2

CONTRACT ECONOMIC

NOI MĂSURI PRIVIND PREVENIREA FORMĂRII DE STOCURI SUPRANORMATIVE SAU FĂRĂ UTILIZARE

Prin recenta modificare și completare a H.C.M. nr. 1270/1975 — realizată prin efectul H.C.M. nr. 264 din 9 noiembrie 1977 — s-au adoptat noi măsuri menite să prevină formarea de stocuri supranormative sau fără utilizare.

Astfel, potrivit art. 7 din H.C.M. nr. 1270/1975, unitățile socialiste sînt obligate să solicite organului ierarhic superior reducerea cotelor ce le-au fost alocate prin plan, cu cantitățile care nu le mai sînt necesare. Asemenea cereri de renunțare, însoțite de justificările corespunzătoare, trebuie transmise cu cel puțin 60 de zile înainte de începerea trimestrului la care se referă, iar pentru materialele cu specificații, la care se întocmesc programe de fabricație la nivel central, în termenul prevăzut pentru înaintarea specificațiilor.

Apreciind asupra caracterului justificat al cererilor de renunțare, organele ierarhic superioare le soluționează astfel :

a) Dacă există posibilitatea redistribuirii cantităților devenite disponibile la alte unități beneficiare în subordine fără să se modifice deci, cota atribuită pe titularul de plan, se recurge la această modalitate operativă. În acest sens va fi încunoștințat coordonatorul de balanță în vederea modificării repartițiilor. În măsura în care s-au încheiat contracte economice în baza repartițiilor inițiale, părțile contractante le vor modifica în raport cu modul în care coordonatorul de balanță a modificat repartițiile.

b) Dacă nu există posibilitatea redistribuirii cantităților devenite disponibile la alte unități din subordine, ministerele și ceilalți titulari de plan sînt obligați să transmită cererile de renunțare, temeinic fundamentate, Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, cu 45 de zile înainte de începerea trimestrului la care se

referă. Pe această bază, ministerul amintit decide redistribuirea cantităților respective la alți titulari de plan sau majorarea cu aceste cantități a rezervei de plan. În cazul materialelor ale căror balanțe se aprobă prin planul național unic, deciziile vor fi luate de Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe împreună cu Comitetul de Stat al Planificării.

Urmare deciziilor luate, coordonatorii de balanță au obligația să modifice, în termen de 5 zile de la primirea comunicării privind măsurile de redistribuire, repartițiile emise.

În temeiul repartițiilor modificate, unitățile socialiste au îndatorirea de a adapta, în mod corespunzător, contractele economice încheiate.

În legătură cu modificările de specificații determinate de nerealizarea sarcinilor de plan sau de schimbările intervenite în structura producției, art. 8 din H.C.M. nr. 1270/1975 prevede următoarele modalități:

a) În cazul în care modificarea se referă la sortimente sau alte elemente tehnice prestabilite prin repartiții, cererile justificate se vor transmite coordonatorilor de balanțe cu cel puțin 45 de zile înainte de începerea trimestrului pentru care este prevăzută livrarea.

Modificarea repartițiilor urmează să se comunice unităților executante ale sarcinii de plan în termen de 5 zile de la primirea cererilor. Aceste unități urmează să adapteze contractele economice încheiate, în mod corespunzător cu repartițiile modificate.

b) În cazul cînd modificarea se referă la sortimente sau alte elemente tehnice care nu constituie obiectul planificării prin repartiții, cererile se transmit unităților furnizoare și se rezolvă potrivit dispozițiilor Legii nr. 71/1969 referitoare la modificarea contractelor economice. Prin urmare, în acest caz nu se pune problema modificării repartiției.

Cu privire la stocurile disponibile, art. 9 din H.C.M. nr. 1270/1975 prevede că valorificarea lor se face între unitățile subordonate unor titulari de plan diferiți prin bazele județene de aprovizionare tehnico-materială și a municipiului București, în cazul materialelor și produselor de uz general,

și prin bazele departamentale specializate, pentru materialele și produsele specifice.

Rezultă deci, că între unitățile subordonate aceluiași titular de plan, valorificarea stocurilor disponibile se face prin grija acestuia din urmă.

Obligația bazelor menționate de a prelua stocurile disponibile spre valorificare nu este necondiționată. Această obligație le revine numai în legătură cu materialele și produsele în stare bună, care au certificate de calitate și care își găsesc utilizarea în economie.

În ceea ce privește stocurile fără mișcare sau cu mișcare lentă, valorificarea acestora se poate face de către unitățile deținătoare fie direct, fie prin bazele județene de aprovizionare tehnico-materială și a municipiului București, respectiv prin bazele departamentale specializate. Rămîne, deci, în continuare o cale eficientă de valorificare a stocurilor prin intermediul Suplimentului „Revistei economice”.

I. ICZKOVITS

COMERȚ EXTERIOR

PRECIZĂRI PRIVIND RĂSPUNDE- REA ÎNTREPRINDERILOR DE CO- MERȚ EXTERIOR COMISIONARE PENTRU CALITATEA PRODUSELOR IMPORTATE

Asigurarea calității produselor trebuie să constituie o preocupare permanentă pentru unitățile socialiste din țara noastră. Îndatoririle care le revin, în această privință, se cer îndeplinite cu deosebită atenție de către toate unitățile socialiste care participă la realizarea importurilor. Adică, atît întreprinderile de comerț exterior importatoare, cît și beneficiarii de importuri, precum și unitățile de transport, trebuie să acționeze de asemenea manieră încît efortul valutar făcut pentru importarea unor produse să conducă la rezultate eficiente. Cu alte cuvinte, sub aspectul care ne interesează, produsele trebuie să corespundă din punct de vedere calitativ pentru a putea fi folosite în mod eficient, po-

trivită destinației avute în vedere cu ocazia solicitării și aprobării importului.

În legătură cu acele cazuri, din ce în ce mai rare, când cerința eficienței sub aspect calitativ nu este realizată, problema răspunderii întreprinderilor de comerț extern comisionare se examinează în raport cu elementele concrete care au determinat concluzia necorespunderii calitative.

Într-adevăr, față de obligațiile specifice care revin întreprinderii de comerț exterior comisionare, răspunderea acesteia funcționează numai în cazul și în măsura în care necorespunderea calitativă este urmarea directă a neîndeplinirii obligațiilor legale sau contractuale care i-au revenit.

Un asemenea caz a fost reținut prin Decizia primului arbitru de stat nr. 1251/1976. În speță, s-a constatat că beneficiara de import a înaintat întreprinderii de comerț exterior comisionare specificația la fișa tehnică prin care a nominalizat reperele necesare, atât prin numărul de catalog, cât și prin denumirea lor în limba română și limba germană. Totodată, a indicat și tipul de utilaj pentru care s-au cerut reperele.

Cu toate acestea, s-au importat repere în necorordanță cu necesitățile unității beneficiare, adică produse care, în raport cu solicitarea explicită și fermă, nu au corespuns din punct de vedere calitativ.

În atare situație — se reține prin decizie — neaducerea din import a reperelor în concordanță cu datele înscrise de unitatea beneficiară în fișa tehnică este imputabilă întreprinderii de comerț exterior comisionare care urmează să suporte toate consecințele greșelilor săvârșite în transmiterea la furnizorul extern a datelor tehnice primite de la unitatea beneficiară.

Cu alte cuvinte, în speța relatată, angajarea răspunderii întreprinderii de comerț exterior comisionare se impune și se justifică pentru faptul că această întreprindere a încălcat una dintre **obligațiile sale proprii**: aceea de a încheia contractul extern în condiții de calitate corespunzătoare cerințelor unității beneficiare, parte în contractul economic de comerț exterior pe bază de comision.

În alte situații, când necorespunderea calitativă nu se datorează unor

asemenea defecțiuni în activitatea întreprinderii de comerț exterior comisionare, răspunderea acesteia nu poate fi, în principiu, angajată.

Astfel, de pildă, dacă unitatea beneficiară constată deteriorarea produselor din cauze imputabile furnizorului extern sau datorită unor evenimente petrecute în timpul transportului, ori, în perioada de utilizare, descoperă vicii ascunse, aceste fapte nu vor determina, în mod necesar, angajarea răspunderii întreprinderii de comerț exterior comisionare.

Într-adevăr, această întreprindere, neavând obligațiile care sînt specifice unității furnizoare, nu poate fi ținută să răspundă pentru faptele furnizorului extern sau pentru neajunsurile survenite în timpul transportului.

În situațiile relevante, întreprinderea de comerț exterior comisionare îi revine obligația de a îndeplini acele acte juridice care, potrivit reglementărilor aplicabile și în conformitate cu prevederile contractului economic de comerț exterior pe bază de comision, sînt în sarcina sa.

Astfel, de exemplu, întreprinderea amintită are obligația de a transmite reclamația de calitate în cadrul termenului prevăzut în contractul extern și de a-și valorifica drepturile față de cărăuș, în măsura în care este parte în contractul de transport, iar necorespunderea calitativă s-a datorat unor fapte imputabile cărăușului.

Depășirea termenului de transmitere a reclamației de calitate poate avea drept consecință angajarea răspunderii întreprinderii de comerț exterior comisionare în cazul în care, deși necorespunderea calitativă este reală și imputabilă furnizorului extern, acesta se prevaluează de tardivitatea transmiterii reclamației. De asemenea, imposibilitatea obținerii daunelor de la cărăuș, datorită omisiunii întreprinderii de comerț exterior comisionare de a-și valorifica pretențiile întemeiate pe contractul de transport, poate conduce la angajarea răspunderii acestei întreprinderi.

În alte cuvinte, întreprinderea de comerț exterior comisionară, poate să fie ținută răspunzătoare numai pentru neîndeplinirea obligațiilor sale proprii. Ea nu răspunde pentru faptele imputabile exclusiv furnizorului extern.

H. MATEI

RAPORTURI DE MUNCĂ

DEFACEREA CONTRACTULUI DE MUNCĂ DIN INIȚIATIVA ABSOLVENȚILOR INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPEROR. CURSURI DE ZI, ÎN PERIOADA EFECTUĂRII STAGIULUI LEGAL.

Discuția ce poate avea loc privind admisibilitatea sau inadmisibilitatea denunțării contractelor de muncă de aceste persoane are, în mod precumpănitor, un caracter principial și doctrinar.

În principiu, ținîndu-se seama de obligațiile asumate de cei în cauză și de dispozițiile imperative ale Decretului Consiliului de Stat nr. 54/1975, se impune un răspuns negativ. Totuși, dat fiind că pe de o parte, potrivit art. 12 din actul normativ sus-citat, contractele de muncă ale acestor persoane au regimul contractelor de muncă pe durată nedeterminată, iar pe de altă parte, ar fi inacceptabilă ideea ca celor în cauză să li se aplice un regim mai greu în comparație cu celelalte categorii de personal, trebuie admis că și absolvenții instituțiilor de învățămînt superior, cursuri de zi, pot denunța contractul de muncă din inițiativa lor, în perioada de stagiu obligatoriu, dar numai pentru situații temeinic justificate. Spre pildă, asemenea situații pot fi: cazul în care absolutul este încadrat într-un post necorespunzător calificării sale, iar unitatea nu-i creează condițiile exercitării funcției sale de specialitate sau lipsesc condiții de protecția muncii etc. (în acest sens Tribunalul Suprem colegiul civil, Decizia nr. 302/1967 în C.D. anul 1967 p. 198).

Așa cum am învederat, soluția afirmativă la care s-a oprit literatura de specialitate (Dreptul muncii, tratat, Sanda Ghimpu și colectiv, Editura științifică și enciclopedică, București, 1978 p. 420 și urm.) și Tribunalul Suprem nu prezintă decît interes doctrinar și principial, dat fiind că în practică, dacă o asemenea persoană demisionează — chiar motivat și temeinic — este supusă unei serii de

decăderi pe care legislația muncii le stabilește cu scopul de a frâna cât mai mult posibil fluctuația și mobilitatea forței de muncă. Astfel, cel demisionat pierde continuitatea în muncă (privind vechimea neîntreruptă în muncă și în unitate), nu are drept la concedii de odihnă decât după împlinirea unei noi perioade legale, nu poate primi alocația de stat pentru copii decât după trecerea unei perioade de 3 luni de la data reîncadrării sale într-o altă unitate socialistă etc. Din aceste motive, în toate cazurile în care unitatea nu-și îndeplinește obligațiile sale legale sau contractuale (asumate în contractul individual sau colectiv de muncă), absolventul aflat în perioada de stagiu nu are nici un interes a denunța contractul său de muncă, ci va trebui să acționeze pe toate căile admise de lege spre a obliga unitatea de a-și îndeplini îndatoririle ce le are față de cei ce muncesc.

Dr. C. JORNESCU

UNELE PRECIZĂRI PRIVIND CALCULUL VECHIMII ÎN SPECIALITATE

Legislația în vigoare nu reglementează în nici un mod calculul vechimii în specialitate. Din acest motiv, în activitatea unităților socialiste se nasc frecvent situații în care compartimentele de personal nu pot da răspunsuri satisfăcătoare și precise celor ce pretind a li se considera drept vechime în specialitate și anumite situații echivoce sau neclare, mai ales perioadele în care, potrivit legii, contractul de muncă a fost suspendat.

În principiu, în măsura în care nu există reglementări speciale exprese în sens contrar, considerăm că și perioadele de suspendare a contractului de muncă se includ în vechimea în specialitate, dar numai sub condiția dublă ca, pe de o parte, perioada respectivă să constituie și vechime în muncă, iar, pe de altă parte, suspendarea să nu fi fost consecința inițiativei sau culpei persoanei încadrate (în acest sens Dreptul muncii, tratat, Sanda Ghimpu și colectiv, Editura științifică și enciclopedică, București, 1978 p. 452).

În cele ce urmează ne propunem a răspunde întrebărilor unor cititori care solicită a li se preciza dacă perioadele de incapacitate temporară de muncă — perioade în care contractul de muncă se suspendă de drept și în care se primesc indemnizații de asigurări sociale — pot fi cuprinse în calculul vechimii în muncă și în specialitate sau se exclud.

Din cele mai sus precizate, potrivit principiului că perioadele cât contractul de muncă este suspendat fără culpa și inițiativa persoanei, se includ în calculul vechimii în muncă și în specialitate, răspunsul este afirmativ, dat fiind că incapacitatea de muncă survenită în cadrul executării contractului nu presupune nici culpa și nici inițiativa persoanei în cauză. Socotim că prevederile art. 20 alin. 5 din Legea nr. 3/1977 potrivit cărora persoanelor încadrate cu program redus vechimea în muncă se ia în considerare proporțional cu timpul lucrat, nu se referă la cazurile de incapacitate de muncă, ci la alte situații când se pretează mai puțin de o normă întreagă fără ca cei în cauză să se afle într-una din situațiile prevăzute de H.C.M. nr. 880/1965 (cu modificările ulterioare).

J. COSTIN

TRANSPORT

ORGANIZAREA ȘI EFECTUAREA TRANSPORTURILOR AUTO. TRANSPORTURILE DE MĂRFURI CU PARCUL AUTO DE FOLOSINȚĂ PROPRIE

Parcul auto de folosință proprie este constituit, ca formă organizatorică, fie în întreprinderi sau unități de transport sub îndrumarea și controlul ministerelor, celorlalte organe centrale, consiliilor populare județene și al municipiului București, fie, atunci când parcul auto din dotare — datorită numărului redus de autovehicule —, nu justifică această organizare, autovehiculele se exploatează de unitățile care le au în administrare. Această ultimă formă de organizare

este permisă prin Decretul nr. 468/1977 numai pentru ministerele și celelalte organe prevăzute expres și limitativ în anexa nr. 4 a decretului.

Organizarea întreprinderilor și unităților de transport care exploatează autovehiculele din parcul de folosință proprie se face potrivit normelor de structură, fiind seama de parcul auto din dotare stabilit pe baza criteriilor prevăzute în anexa nr. 5 la Decretul nr. 468/1977, precum și de posibilitățile existente pentru întreținerea și repararea acelor autovehicule.

O formă specifică de organizare este admisă prin lege pentru autovehiculele cooperativelor agricole de producție, care vor putea concentra parcul auto propriu în unități de transport în cadrul uniunilor intercooperatiste.

Parcul auto de folosință proprie se utilizează la transportul necesar desfășurării activității ministerelor, celorlalte organe centrale, consiliilor populare și unitățile subordonate, pentru activitățile specifice, zonele sau rutele stabilite prin Decretul nr. 468/1977. Deci, spre deosebire de parcul auto de folosință generală sau locală, care este destinat să satisfacă nevoile de transport — pe plan republican sau local — ale tuturor organizațiilor socialiste și ale populației, parcul auto de folosință proprie are o destinație limitată, atât în ceea ce privește beneficiarul — exclusiv pentru unitatea sau unitățile respective — cit și în ceea ce privește felul, zonele, rutele și condițiile transporturilor, strict delimitate prin lege.

În pct. III al anexei nr. 1 la Decretul nr. 468/1977 transporturile ce se pot efectua cu autovehiculele din parcul auto de folosință proprie sînt stabilite pe ramuri ale economiei naționale și activități specifice indicîndu-se felul transportului, mărfurile ce pot fi transportate, rutele, zonele și condițiile efectuării transportului.

Astfel, de exemplu, în industrie se pot efectua transporturi cu autobasculante de materii prime de extracție de cariere și balastiere la unitățile de prelucrare, depozite, precum și transporturi de minereuri, cărbuni și steril, de la punctele de extracție la instalațiile de sortare și preparare sau de depozitare în halde (locuri unde se depozitează deșeurile luate dintr-o mină). Sau, un alt exemplu, în agri-

cultură se pot efectua transporturi cu autovehicule a produselor agricole în județul în care își are sediul unitatea solicitantă, în campania perioadelor de recoltare. Produsele agricole de masă se pot transporta și în afara județului, dar numai cu acordul prealabil al Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor.

Activitățile specifice pentru care pot fi efectuate transporturi cu parcul auto de folosință proprie sînt enumerate prin aceeași anexă nr. 1, în domeniul următoarelor sectoare: industrie, exploatare forestieră și materiale de construcție, producție de construcții-montaj, agricultură, turism și aviație, explorare și cercetare, presă și propagandă, agricultură cooperatistă, cooperatie meșteșugărească, servicii, sănătate și ocrotiri sociale, organizații obștești, control al circulației rutiere și disciplinei în transporturi.

Parcul auto din dotarea cooperativelor agricole de producție și cooperativele meșteșugărești poate efectua pentru membrii cooperatori în județul unde acestea își au sediul și în județele limitrofe, transporturi solicitate de aceștia pentru nevoile producției proprii sau valorificarea produselor obținute, precum și pentru procurarea materialelor de construcții, combustibililor și a altor bunuri necesare gospodăriilor proprii.

Cooperativele agricole de producție și celelalte organizații cooperatiste și obștești vor putea efectua cu autovehicule din dotare și transporturi la lucrările de interes obștești în cadrul contribuției în muncă, pe baza unei dovezi eliberate pentru fiecare lucrare sau transport în parte, de comitetul sau biroul executiv al consiliului popular.

Transportul de mărfuri pentru alte unități decît cele care dețin autovehiculul se efectuează pe baza contractului de transport și se decontează potrivit tarifului unic republican pentru transporturile de mărfuri cu mijloace auto.

În cadrul parcului auto de folosință proprie, contractele de transport se vor încheia numai între întreprinderile sau unitățile de transport, constituite pentru exploatarea acestui parc și unitățile pentru care acestea au fost constituite.

În cazul unităților care sînt dotate cu autovehicule pe care le exploatează, transportul de mărfuri în interes propriu se execută pe bază de comandă internă aprobată de conducătorul unității.

O prevedere nouă și deosebit de importantă cuprinde Decretul nr. 468/1977 referitor la extinderea și asupra întreprinderilor și unităților de transport constituite din parcul auto de folosință proprie a obligativității de a-și desfășura activitatea pe bază de indicatori privind volumul de transport, indicele de utilizare al autovehiculelor, veniturile, cheltuielile și acumulările ce urmează a fi obținute, prevăzute în planul unic de dezvoltare economico-socială. Prin această prevedere se va realiza o mai eficiență exploatare tehnică și economică a parcului auto de folosință proprie.

Radu ECONOMU

ASEMĂNĂRI ȘI DEOSEBIRI ÎNTRE MUTAREA VAGOANELOR ȘI REPRELAREA VAGOANELOR

Practica arbitrală a fost chemată a se pronunța asupra temeiului legal de plată a sumelor pe care le datorează destinatarul transportului pe calea ferată în situația cererii de **mutare a vagoanelor** sau de **reprezare a vagoanelor**.

Dispozițiile destinatarului în legătură cu situația unui anumit transport, după ajungerea mărfii la destinație și preluarea scrisorii de trăsură de către destinatar, se pot referi — printre altele — la punerea vagoanelor la dispoziție, pentru descărcare într-un anumit loc, mutarea vagoanelor de pe o linie pe alta din incinta aceleiași stații sau dintr-o stație în alta în cadrul aceluiași complex C.F.R. sau la reprezarea vagoanelor pentru o altă stație, potrivit cu interesele destinatarului.

1. Cînd ordinul destinatarului se referă la **mutarea vagoanelor**, calea ferată nu are alt temei de a executa operația de mutare, decît contractul de transport care se modifică corespunzător prin aducerea vagoanelor la un alt punct pentru descărcare, decît ace-

la indicat în scrisoarea de trăsură, de predător. Deci, în această situație, cererea de mutare a vagoanelor reprezintă o cerere de modificare a contractului de transport în privința unuia din elementele acestuia — linia, respectiv punctul de preluare a conținutului expediției de către destinatar — modificarea realizîndu-se pe baza acordului de voință dintre căraș și destinatar devenit parte în contractul de transport, în locul predătorului, prin aderarea sa la acest contract.

Tariful local de mărfuri C.F.R. (T.L.M.), Partea III B — tarife pentru operațiuni auxiliare și adiacente transporturilor — prevede la COD 11,05 că în această situație calea ferată este în drept să perceapă taxele de transport la distanța fixă de 30 km. Or, întrucît pentru mutarea vagoanelor nu se încheie un alt contract de transport, iar cărașul este în drept să perceapă taxe de transport numai în temeiul unui contract de transport, — taxele de transport constituind echivalentul prestației unei operațiuni de transport — înseamnă că perceperea taxelor de transport pentru distanța fixă de 30 km., în cazurile menționate, își găsește justificarea în contractul de transport încheiat de predător cu cărașul, modificat de destinatar prin cererea de mutare.

Dar, chiar și atunci cînd pentru operațiunea de mutare a vagoanelor, calea ferată era în drept să perceapă taxe de manevră, iar nu taxe de transport, tot nu s-ar putea susține că dreptul de a încasa aceste taxe se întemeiază pe raporturi legate între căraș și destinatar, în afară de contractul de transport dintre căraș și predătorul mărfii, care pînă la preluarea mărfii de către destinatar, nu se consideră încă executate.

Menționăm că cererile de mutare nu prelungesc termenul de încărcare-descărcare care se socotește o singură dată.

2. Ordinele destinatarului se pot referi și la **reprezarea vagoanelor** pentru a fi returnate predătorului sau pentru a fi puse la dispoziție pentru descărcare într-o altă stație C.F.R., ce nu este în cadrul aceluiași complex C.F.R., sau pe o linie din afara incintei stației

e destinație indicată de predător în crisoarea de trăsură

Potrivit dispozițiilor art. 14 din T.L.M. — condiții de aplicare — din Capitolul II — dispoziții generale de aplicare a tarifelor — „prin repredare și înțelegere încheierea unui nou contract de transport în stația de destinație, în vederea îndrumării aceleiași expediții la altă destinație”. Ca atare, spre deosebire de cererea de mutare care se execută în cadrul contractului de transport, cererea de repredare determină încheierea unui nou contract de transport între destinatar și cărauș.

În afară de taxele de transport, destinatarul este ținut să plătească căile ferate și taxe de repredare de 10 lei de tonă chiar începută. (COD 56.05 din T.L.M., Partea III B).

Cererea de repredare se satisface de calea ferată pe socoteala destinatarului care răspunde de plata taxelor de locație pe tot timpul staționării vagoanelor, calculat după 3 ore de la avizare sau de la sosirea trenului și pînă la ora expedierii transportului, maximum pînă la ora itinerarică de plecare a primului tren cu care s-ar fi putut expedia vagoanele. Înseamnă că destinatarul nu beneficiază în afară de termenul pentru avizare și de termenul liber tarifar de descărcare, acest termen acordîndu-se numai în stația pentru care s-a cerut repredarea, destinatarului din crisoarea de trăsură cu care se efectuează repredarea. Sub acest aspect, repredarea nu se deosebește de mutarea vagoanelor efectuată la dispoziția destinatarului, constatîndu-se că atît în cazul repredării cît și în acela al mutării, se acordă un singur termen liber tarifar de descărcare.

Din cele mai sus arătate rezultă că, atît din punct de vedere al contractului de transport cît și din punct de vedere al condițiilor în care se efectuează, pe de o parte, repredarea, iar pe altă parte mutarea, aceste operațiuni nu pot fi confundate.

LUCIAN THEODORU

JURISDICȚII

ASPECTE ȘI LIMITE ALE PRINCIPULUI OFICIALITĂȚII ÎN LITIGIUL ARBITRAL

În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 5/1954, arbitrajul se poate sesiza din oficiu, ori de cîte ori constată atingeri aduse legalității socialiste sau atunci cînd disciplina de plan, disciplina contractuală sau proprietatea socialistă au fost încălcate.

În temeiul acestui text legal, organele arbitrale pornesc, din oficiu, acțiuni atunci cînd stabilesc că sînt întrunite condițiile legii. În cele ce urmează, nu ne vom referi la asemenea acțiuni pornite din oficiu, ci la alte acte procedurale în care se manifestă principiul oficialității în cadrul litigiilor angajate din inițiativa părților.

Este de subliniat, cu titlu general, că asemenea manifestări ale principiului oficialității nu se realizează în afară sau cu nesocotirea regulilor care guvernează desfășurarea și rezolvarea litigiului arbitral.

De asemenea, măsurile dispuse din oficiu rămîn fără consecințe patrimoniale dacă la data cînd ele s-au produs, dreptul la acțiune era stîns prin prescripție.

Astfel, introducerea unei părți din oficiu într-un litigiu angajat anterior din inițiativa reclamantei produce efecte numai în măsura în care la data introducerii, dreptul la acțiune față de partea respectivă nu era stîns prin prescripție.

O altă manifestare a principiului oficialității este posibilitatea organului arbitral de a modifica din oficiu calitatea unei părți din litigiu. Constatînd, de pildă, că unul dintre copiriți nu se află în raport juridic cu reclamanta, ci cu un alt copirît, arbitrajul poate modifica calitatea lui procesuală din copirît, în chemat în garanție față de piriitul cu care se află în raport juridic. O atare măsură este eficientă numai în măsura în care este dispusă în cadrul termenului de prescripție, adică cu respectarea termenului în care piriitul respectiv putea să-și valorifice dreptul

la acțiune față de unitatea care devine chemat în garanție.

Un alt aspect al principiului oficialității în litigiul arbitral îl constituie depășirea limitelor pretențiilor formulate de către părți. Dacă, de pildă, în urma unei expertize contabile efectuate, se constată că reclamantei i se cuvine o sumă mai mare decît cea pretinsă prin acțiune, arbitrajul se poate sesiza din oficiu cu privire la diferența pe care reclamanta nu înțelege s-o pretindă. Desigur că și în acest caz, sesizarea din oficiu se impune numai dacă la data respectivă nu s-a împlinit termenul de prescripție.

O aplicare interesantă a principiului oficialității în litigiul arbitral ne oferă Decizia primului arbitru de stat nr. 3882/1977. În speță, în loc să solicite penalitățile datorate pentru nepredarea la termen a unui obiectiv de investiții, reclamanta-beneficiară a pretins obligarea antreprenorului-pirît la plata daunelor încercate prin plata unor dobinzi majorate la creditele restante. Organul arbitral sesizat a respins acțiunea cu motivarea că potrivit art. 15 lit. b din Regulamentul privind contractul de antrepriză pentru lucrările de construcții-montaj, aprobat prin H.C.M. nr. 1002/1964, în cazul nerespectării termenelor de predare a obiectivelor de investiții, constructorul datorează beneficiarului penalități și daune în completare pînă la acoperirea prejudiciului cauzat, iar în speță nu este cazul a se acorda daune în completare, deoarece cuantumul lor este inferior celui al penalităților. Soluția a fost infirmată pe considerentul că „arbitrajul avea obligația ca, în temeiul principiului oficialității caracteristic procesului arbitral și al rolului său activ, să examineze dacă nu se justifică modificarea din oficiu a temeiului legal al acțiunii reclamantei din daune în acela de penalități.

Într-adevăr, în raport cu data introducerii acțiunii arbitrale (25 aprilie 1977, data poștei) dreptul la acțiune al reclamantei pentru plata penalităților privind nepredarea la termen a obiectivului de investiții nu este prescris pe intervalul 25 octombrie 1976—25 aprilie 1977.

Avînd în vedere că obiectivul a fost admis la recepție în intervalul 28 dec.

1976 — 3 ianuarie 1977, în principiu răspunderea pîrîitului pentru nepredarea obiectivului de investiții la termenul contractual putea fi antrenată pe perioada 25 oct. 1976 — 28 dec. 1976 și în limitele sumei de 69 367 lei pretinsă prin acțiunea introductivă”.

Precum se știe, potrivit art. 19 din Decretul nr. 167/1958, repunerea în termenul de prescripție se poate dispune nu numai la cerere, ci și din oficiu. Dreptul organului arbitral de a dispune repunerea în termen din oficiu se poate exercita numai cu condiția îndeplinirii condiției prevăzute de art. 19 alin. 2 din decretul menționat. Este vorba de cerința ca acțiunea să fi fost introdusă în rîstimp de o lună de la încetarea cauzelor care justifică depășirea termenului de prescripție.

H. M.

INTREBĂRI-RĂSPUNSURI

● **VIRNAN VASILE**, economist I.J.C.M. Ialomița întreabă dacă calea ferată datorează penalități potrivit H.C.M. nr. 306/1970 pentru achitarea cu întîrziere a daunelor datorate pentru pierderea unor produse în timpul transportului.

Răspunsul este negativ. Căraușul feroviar are o răspundere limitată, prevăzută în reglementarea specială aplicabilă contractului de transport pe calea ferată. Astfel, în conformitate cu art. 82 din Regulamentul de transport pe C.F.R., în cazul relatat de dv. căraușul datorează numai dobînzii de 6% pe an.

● **Intreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Ilfov** solicită unele lămuriri cu privire la efectele necunoscute de practică arbitrală în cazul neprimirii repartițiilor de materii prime și materiale necesare executării produselor care formează obiectul contractului de furnizare.

Efectele sînt diferențiate în raport de existența obligației de a contracta.

Practica arbitrală atribuie efecte exoneratoare de răspundere neprimirii

repartițiilor pentru materii prime și materiale numai în situația în care acestea erau destinate executării produselor pe care părțile erau îndatorate să le contracteze în temeiul obligației de a contracta, rezultînd din acte de planificare

În lipsa unei atari obligații, s-a decis în mod constant că lipsa repartițiilor de materii prime și materiale nu apără de răspundere în acest caz unitatea socialistă trebuind să încheie contracte economice abia după asigurarea aprovizionării cu materiile prime și materialele trebuitoare.

● **N. SURDU (Caransebeș)** întreabă dacă este posibil ca organele de conducere colectivă ale organelor centrale și locale să încadreze, potrivit art. 65 alin. 1 din Legea nr. 12/1971, în funcții de conducere, persoane cu studii medii, la unitățile subordonate, în cazul în care la concursul sau examenul instituit anterior s-au prezentat cadre cu studii superioare, au fost declarate reușite, dar acestea nu au fost încadrate de organul prevăzut de art. 52 din legea citată. Din interpretarea corectă a alin. 1 și 2 ale art. 65 din Legea nr. 12/1971 un asemenea procedeu nu poate fi utilizat. Aplicarea prevederilor alin. 1 din art. 65 avînd un caracter de excepție nu pot fi extinse prin analogie, astfel încît dacă la examenul sau concursul anterior s-au prezentat cadre cu pregătire superioară și au fost declarate reușite, dar nu au fost încadrate, nu se poate admite ca ulterior în funcțiile de conducere vacante să fie încadrate pe bază de examen sau concurs persoane cu studii medii. O asemenea practică ar putea fi uneori și sursa unor abuzuri. Această categorie de persoane (cu pregătire medie) au acces la aplicarea prevederilor alin. 1 art. 65 din Legea nr. 12/1971 numai în cazul în care la examenul sau concursul instituit anterior nu s-au prezentat candidați cu studii superioare.

● **E. PALIEVICI Suceava** întreabă dacă nepublicarea în presă a celui de-al doilea concurs pentru posturile de conducere vacante care nu au fost ocupate la primul concurs, conform art. 53 din Legea nr. 12/1971, atrage sau nu nulitatea concursului și care este situația unei persoane încadrate

ca urmare a reușitei la acest d urmă concurs. Problema este controversată în literatura juridică specialitate. Subscriem la părerea d minantă și — în opinia noastră justificată că nepublicarea în presă celui de-al doilea concurs atrage nulitatea absolută și neremediabilă acestuia, precum și a încadrării ce avut loc eventual în baza reușitei acest concurs. Încadrarea subsecven acestui concurs (nepublicat în presă este și ea lovită de nulitate, deoarece concursul în cauză a fost ținut n legal, încălcîndu-se o dispoziție imp rativă a legii.

C. J.

ÎN ATENȚIA ABONAȚILOR!

Lucrarea „RAPORTURI DE MUNCĂ”, vol. II, a fost pusă în vânzare prin centrele de difuzare presei.

Abonații care din diferite motive nu pot intra în posesia ei, pot face comenzi direct la redacție care vor fi onorate cu plata în ramburs.

Revista ECONOMICĂ

SUPLIMENT

Redacția și administrația BUCUREȘTI 2
Calea Dorobanți, 25, Telefon 12 66
filiala Sector 1, București
Cont I.S.I.A.P. nr. 64 51 30 152, BNRS
Tiparul:
Intreprinderea poligrafică „Informația”
str. Brezoianu, 25